

Private Legal Systems and the Advantage of Network Effects

Özel Hukuki Sistemler ve Ağ Etkilerinin Faydaları

ABSTRACT

In this paper I want to analyze Private Legal Systems as an alternative source for generating norms. I argue that certain sectors, business communities have their own value -and normative system and the disputes they have are based on these commonly shared values norms and habits. The rise of the alternative dispute resolution method of mediation, requires the acknowledgment of those values and norms in order to mediate between parties in a dispute. This is what I want to elaborate briefly on this new phenomenon of private legal system.

KEYWORDS: Private Legal Systems, Community, Relationships

ÖZET

Bu çalışmada normların meydana getirilmesinde alternatif olarak Özel Hukuki Sistemlerin üzerinde durulacaktır. Bazı sektörlerin işletmelerin kendilerine ait değerleri-ve normatif sistemleri vardır ve kendi uyumsuzlukları paylaşılan bu ortak değerler, normlar ve alışkanlıklar üzerine dayanır. Uyuşmazlıkların alternatif yolla çözümü olarak arabulucunun ön plana çıkması, bir uyuşmazlığın taraflarını uzlaştırmak yerine bu değerlerin ve normların tanınmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla özel hukuki sistemdeki bu yeni fenomen üzerinde ayrıntılı bir şekilde durmak istiyorum.

ANAHTAR KELİMELER: Özel Hukuki Sistemler, Topluluklar, Ticari İlişkiler

I. INTRODUCTION

LEGAL NORMS DO NOT ONLY GENERATE FROM STATE institutions, but also from sources outside the official institutions. One can mention for example the rules which FIFA forces member states organizing the world cups to implement and set aside their own regulation on a certain issue, for example rules on competition. Likewise the Dutch organization which supervises the telecommunication sector is not state owned and established its own norms stemming from the sector itself. This approach has once been succinctly portrayed by Francois Ost and Marc van Kerchove in their groundbreaking work *De La Pyramid au Resseau*.¹ They argued that the traditional pyramidal structure of supply of legal norms has been replaced by a web of horizontal sources, varying from governmental institutions to non-governmental or international institutions.

This is why I want to elaborate on the topic of Private Legal Systems. I want to argue that certain professional communities, organizations or branches, have their own (legal) normative system which they apply unofficially. Moreover, these norms have a more binding effect and sense of validity among the subjects than state oriented norms.

One of the important aspects of understanding private legal systems is that these norms can be used in legal mediation procedures, which are spreading around the world and also in Turkey. Especially if we look at the establishment of the mediation office at the Grand Bazaar in Istanbul, where its aim to resolve disputes according to value and norms they adhere to. In order to mediate between parties, especially within a particular sector, attention should be paid on the existing norms and values in which the conflict arises. This is why the scholarship of Private Legal Systems has achieved much attention in the United States most notably.

II. SOCIAL ACTIONS AND PRIVATE LEGAL SYSTEMS

It is Amitai Aviram who has first addressed the topic of Private Legal Systems (PLS) although, the topic in itself has been discussed by different anthropologists and sociologists. But it was Amitai Aviram who first took notice of the importance of values and norms with certain communities and sectors in solving disputes. Accord-

I. GİRİŞ

HUKUKİ NÖRMLERİN KAYNAKLARI YALNIZCA DEVLET kurumlarından değil aynı zamanda resmi kurumların dışından da gelmektedir. Bu kurallara örnek olarak dünya kupasını organize eden FIFA gücü veya üye devletlerin yarış kuralları gibi belli konular hakkında kendi düzenlemelerini uygulamaları ve feshetmeleri verilebilir. Aynı şekilde telekomünikasyon sektörünü organize eden Hollandalı örgüt devlet tarafından kurulmamıştır ve devlete ait değildir ve bu örgüt kendi normlarını sektörün kendisinden çıkarır. Başlarda bu yaklaşım esaslı bir şekilde Francois Ost ve Marc van Kerchove'un ezber bozan *De La Pyramid au Resseau* adlı çalışmalarına tasvir edilmiştir.¹ Ost ve Kerchove, hukuki normları tedarik eden geleneksel piramidal yapının, hükümet kuruluşlarından hükümet dışı kuruluşlar veya uluslararası kuruluşlara doğru ilerleyen yatay bir kaynak ağı ile değiştirildiğini savunmaktaydılar.

Bu yüzden Özel hukuki sistemin üzerinde durmak istiyorum. Bazı profesyonel toplulukların, organizasyonların veya alanların kendilerine ait resmi olarak uygulamadıkları (hukuki) normatif bir sistemleri olduğunun üzerinde durmak istiyorum. Ayrıca, bu normların devlet odaklı normlara göre öznelerin üzerinde daha makul ve fazla bağlayıcı etkisi ve algısı bulunduğunu da vurgulamak istiyorum.

Özel hukuki sistemleri anlamada önemli açılardan birisi de bu normların dünyada ve Türkiye'de de yaygınlaşan hukuki arabulucuk aşamalarında da kullanılabilir olmasıdır. Özellikle uyuşmazlıkların mensubu oldukları değer ve normlara göre çözülmesinin amaçlandığı İstanbul Kapalıçarşı'daki arabuluculuğun kuruluşuna bakabiliriz. Tarafları arabuluculuk yöntemi ile uzlaştırmak yerine, özellikle de belirli sektörlerde, bir çatışma çıktığında ortaya çıkan normlar ve değerlere dikkat edilmelidir. Bu yüzden de en çok ABD başta olmak üzere hukuk akademisyenleri özel hukuki sistem üzerinde yoğunlaşmaktadırlar.

II. SOSYAL EYLEMLER VE ÖZEL HUKUK SİSTEMLERİ

Özel hukuki sistemler (ÖHS) çeşitli sosyolog ve antropologlar tarafından tartışılmaktayken Amitai Aviram ilk olarak bu konuyu işaret etmiştir. Amitai Aviram ilk defa belli topluluk ve sektörlerdeki uyuşmazlıkların

ing Amitai Aviram, PLS can be defined as follows: “*The private ordering literature examines the institutions facilitating a private legal system (at a point in which the system has fully evolved), and tracks the evolution of rules that are created and enforced by the private legal system, but the literature pays scant attention to how the institutions themselves evolved to become a private legal system. Perhaps drawing on Ronald Coase’s theorem and assuming negligible transaction costs, and perhaps expanding on Friedrich Hayek’s theory of spontaneous order, most of the literature treats private legal systems as spontaneous creations that sprout in response to a governance need unfulfilled by government.*”² Private Legal Systems have gained much attention due to the awareness of complexity of certain disputes which can only be resolved within those norms and values. Legal rules and adjudication institutions emanating from the state are therefore unable to provide proper solutions in these kind of cases. This is due to a different logic which state lead institutions endorse. State institutions depart from calculable, logical premises, which are a-priori determined, while Private Legal systems usually depart from an a -posteriori ap-

çözümünde değerlerin ve normların öneminin farkına varmıştır. Ona göre ÖHS şu şekilde tanımlanabilir: “*Özel düzenleme literatürü özel hukuk sistemlerini kolaylaştıran kurumları inceler (sistemin tamamen geliştiği noktada), ve özel hukuki sistem tarafından zorunlu kılınan ve yaratılan kurumların gelişiminin izini takip eder. Fakat literatür kurumların özel hukuki sisteme nasıl dönüştüğünün üzerinde yoğunlaşmaktadır. Belki Ronald Coase’nin teorisinden yararlanarak ve gözardı edilebilir işlem maliyetlerini varsayarak, ve belki Friedrich Hayek’in kendiliğinden doğan düzen teorisini genişleterek, literatürün büyük bir kısmı özel hukuki sistemlere hükümet tarafından yerine getirilmeyen idari bir ihtiyaçtan bir tepki olarak filizlenen, kendiliğinden doğan yaratılar gibi davranmaktadır.*”² Özel hukuki sistemler yalnızca bu normlar ve değerlerle çözülebilecek karmaşıklığıdaki uyumsuzlukların farkına varılması ile dikkat çekmiştir. Hukuk kuralları ve hüküm veren makamlar devletten doğarlar ve bundan dolayı da bu tür vakalara uygun çözümler sağlamaktan acizdirler. Bu devletin patentli kurumların yönettiği farklı bir mantıktan dolayıdır. Özel hukuki sistemler genelde önermelerin mantıksallığının belirlenmesin-

proach in determining the logical of the premises. This is to say that, since relationships constitute the main element in Private Legal Systems, the norms and values are therefore equipped to maintain those relationships. Many business', sectors and communities, rather favor to act within the values and norms that are determining their relationships instead of adhering to norms (of the state) that hinder the long term-relationships.

This explains for example why in the United States there is a call for alternative legal systems, especially as it comes down to resolving conflicts like mediation. The way breach of contract or any other conflicts are being resolved within a PLS calls for a non-conventional method depending on the conflict at stake. While state institutions request a certain formality which is not always in pace with the custom of certain business branches or sectors.

mesinde tümevarımsal yaklaşımlardan ayrılırken; devlet kurumları, priori belirlenmiş, hesap edilebilir mantık önermelerinden ayrılırlar. Bunun anlamı, ilişkiler özel hukuki sistemlerde ana unsuru oluşturduğundan, normlar ve değerler bu ilişkileri sürdürmek için donatılmıştır. Birçok işletme, sektör ve topluluklar, uzun vadeli ilişkileri engelleyen normlara (devlete ait) bağlı kalmak yerine, ilişkilerini belirleyen değerler ve normları tercih ediyor. Mesela bu ABD'de uyuşmazlıkların çözümünde arabulucuğun gözden düşmesinden dolayı neden alternatif hukuk sistemlerinin düşünüldüğünü açıklıyor. Bir ÖHS içinde sözleşmenin ihlal edilmesi ya da diğer çatışmaların çözülmesi, çatışmaya bağlı sözleşmesel olmayan bir metodu gerektirir. Devlet kurumları resmiyet talebinde bulunurken her zaman belirli iş kollarının veya sektörün geleneklerine ayak uyduramamaktadır.

Bir örnek olarak İstanbul Kapalıçarşı'da yaratılmış veya kurulmuş olan sözde arabuluculuk düşüncesi örnek ola-

One can, for example, think of the so-called the mediator institution which is created or established at the grand Bazaar in İstanbul. The settlement of disputes by mediator is not that peculiar since, mediation is allowed and accepted by the Turkish state and accommodated by the Turkish Bar association. However, the question that should be asked is how the mediator will solve disputes and according to which norm or rules he will handle disputes? This is an area that goes on the sphere of private legal systems, because the mediator will apply the dynamics which the network of the grand bazaar community offers, and the normative framework which the bazaar community accepts and endorses.

The main emphasis mediation is to highlight the, importance of relationships and more specifically it tries to cure and save the relationships that already exists. Especially in business, relationship are very precious since trust is not easily gained. Hence when a dispute arises the main thing which business partners want is to solve the dispute and save the business relationship. This is mainly the result of the fact that business relationships are based on trust, which constitutes the essence of not only business but also law.

The peculiarity of PLS resides in its unique bonding character, the foundation of PLS is mainly based on trust and relationships. As Aviram has succinctly stressed: *“This problem may, in theory, be solved through a bonding mechanism that assures the members of the spontaneous private legal system (i.e., a newly formed system not based on a preexisting network) of their mutual abidance to the rules. But, bonding of this sort is very expensive, often outweighing the benefits conferred by the private legal system and at the very least making the spontaneous formation of a private legal system more costly, and therefore less attractive, than evolving an existing network into a private legal system by having it regulate the behavior of members it had served in other ways hitherto.”*³

Hence a PLS is based on common set of shared values which is adopted among members of that particular professional community. These values regulate business relationship and guarantee trust among members. Having a good reputation is therefore essential in these communities since reputation involves commitment to values and a trustworthiness

rak verilebilir. Arabulucunun uyuşmazlıkları çözmesi o kadar da alışagelmemiş bir şey değildir çünkü arabuluculuk kurumuna Türk Devleti tarafından izin verilmiş ve kabul edilmiş ve düzenlemesi de Türkiye Barolar Birliği tarafından yapılmıştır. Öte taraftan burada sorulması gereken soru, arabulucunun uyuşmazlıkları nasıl çözeceği ve hangi norm veya kurallara göre ele alacağıdır. Bu özel hukuki sistemlerin alanına giren bir noktadır çünkü arabulucu Kapalıçarşıdaki çevrenin-topluluğun desteklediği dinamikleri ve Pazar ahalisinin kabul veya reddettiği normatif çerçeveyi uygulayacaktır. Bu konuda büyük ölçekli bir araştırma yapılmadığı için, ABD’de ağ etkilerinin normları nasıl meydana getirdiğini ve uygulandığını ortaya koyan çalışmalar yapılagelmektedir.

Arabulucunun önem verdiği esas nokta, ilişkilerin önemini vurgulama ve özellikle halihazırda varolan ilişkileri tedavi etmek ve muhafaza etmektir. Özellikle işletmelerde güven kolay sağlanamadığı için ilişkiler çok kıymetlidir. Dolayısıyla bir uyuşmazlık meydana geldiğinde temel mesele işletme ortaklarının uyuşmazlığı çözmesi ve iş ilişkilerini muhafaza etmeleridir. Bu iş ilişkilerinin yalnızca işletmelerin değil aynı zamanda hukukun da özünü meydana getiren güven esasına dayandığı gerçeğinin bir sonucudur.

ÖHS’nin özgünlüğü onun kendine özgü bağlayıcı karakterine dayanır, ÖHS’nin kuruluşu temel olarak güvene ve ilişkilere dayanır. Aviram’ın kısa ve öz bir biçimde vurguladığı gibi: *“Bu problem, teoride, kurallara karşı mutlak itaatle olan ve kendiliğinden doğan (yani, yeni kurulmuş ve önceden var olan bir ağa dayanmayarak) özel hukuki sistemin mensuplarının temin ettiği bağlayıcı mekanizmalarla çözülebilir. Bu tür bağlar çok masraflıdır, genellikle özel hukuki sistemden çıkan faydalar ağır basar ve en sonunda kendiliğinden doğan özel hukuki sistemin formasyonunu gerçekleştirmek daha masraflıdır. Bu yüzden şimdiye kadar başka şekillerde hizmet ettikleri üyelerin davranışlarını düzenleyerek özel bir yasal sistem haline getirmek varolan bir bağlantıyı geliştirmekten daha az caziptir.”*³

Dolayısıyla bir ÖHS, belirli profesyonel topluluğun üyeleri arasında benimsenen, paylaşılan ortak değerler kümesine dayanır. Bu değerler iş ilişkisini ve üyeler arası itimadı garanti eder. İyi bir itibara sahip olmak bu topluluklarda bu yüzden önemlidir çünkü itibar değerlere bağlılığı ve güveni içerir. Dolayısıyla bu topluluklarda itibar değerlere bağlılığı ve güvenilirliği içerdiği için iyi bir itibara sahip olmak önemlidir.

III. NETWORK EFFECTS AND TRUST

Network effects constitute to the foundation for PLS, and is part of the new approach in law, where they adopt a more social account of law rather than state oriented approach. In this respect the element of trust is binding element with trust relationships, and fulfills the function of logic in state made law. The importance of trust becomes sincere and evident since business relationships cannot be conducted without trusting in the fulfillment of certain agreed upon conditions and the abiding of contracts. Network effects should be placed according to this background, in order to understand why there is huge appeal to it. One of the main reasons why businesses place importance on network effect is because of the cost efficiency created by trust.

This explains for example why many businesses or community members shift to this system either officially or unofficially. The existing relationship based on trust, has a core advantage because it is cost efficient. State based

III. AĞ ETKİSİ VE GÜVEN

Ağ etkisi ÖHS'nin kuruluşunu meydana getirir ve hukukta hükümet merkezli yaklaşım yerine hukukun sosyal kimliğinin daha çok adapte edildiği yeni bir yaklaşımın parçasıdır. Bu bakış açısında güven unsuru güven ilişkisinde bağlayıcı unsurdur ve hükümet yarası mantığının fonksiyonunu yerine getirir. Güvenin önemi samimi ve belirgin hale gelir, çünkü iş ilişkileri belirli şartları yerine getirmede ve sözleşmelere uyulmadaki güven olmadan yürütülemez. Ağ etkileri onlara itiraz etmede neden bu kadar zor olduğunu anlamak yerine arkaplana göre değiştirilmelidir. İşletmelerin ağ etkisine bu kadar önem vermesinin esas nedeni maliyetin uygunluğunun güven ile yaratılmasıdır.

Bu, örneğin, neden birçok iş adamı veya veya topluluk mensubunun –resmi veya gayriresmi- bu sisteme geçiş yaptığını açıklamaktadır. İlişki güven esasına dayanıyor, Düşük maliyetli olduğu için temel bir avantajı olmaktadır. Hükümet merkezli yargı makamlarının süreçleri çok

court adjudication processes absorb a lot of time and are quite costly. Moreover, what is also worth considering in these kinds of cases, is that relationships are ruined, which makes up an important aspect in these kinds of business sectors or communities.

Hence, reputation in business relationships replaces the (a-priori) established logical relationship. That is to say that reputation or trust, enhances the predictability in those small communities or sectors. While state based legal regulations, fulfills the role of predictability, reputation or traced is replacing these regulation in PLS:

As Avner Greif has asserted the connection between transaction cost and trust relationships: *“Reputation based exchange is characterized by a low cost but a high marginal cost of exchanging with unfamiliar individuals. Law-based exchange, however, is characterized by the high fixed cost required to set up an effective legal system but the low marginal cost of establishing new exchange relationship.”*⁴

fazla zaman sömürmekte ve oldukça masraflı olmaktadır. Dahası, bu tür davalarda da dikkate alınması gereken şey, bu tür işletme sektörlerinde veya topluluklarda önemli bir hususu oluşturan ilişkilerin harap olmasıdır.

Bu yüzden iş ilişkilerindeki itibar apriori oluşturulmuş mantıksal bir ilişki ile yer değiştirmektedir. Yani itibar veya güven, bu küçük topluluklarda veya sektörlerde öngörülebilirliği artırır. Devlete dayalı yasal düzenlemeler öngörülebilirlik rolünü yerine getirirken, ÖHS’de itibar veya güven bu düzenlemelerin yerini alacaktır:

Avner Greif’in işlem maliyetleri ve güven ilişkileri arasındaki bağlantıyı ileri sürdüğü gibi *“İtibar temelli bir değiş tokuş düşük maliyetli fakat sınırsal maliyeti yüksek yabancı bireylerle birlikte vasıflandırılmıştır. Öte yandan hukuk temelli alışveriş etkili bir hukuk sistemi kurmak için gerekli yüksek sabit maliyetle, ancak yeni değiş tokuş ilişkisi kurmanın düşük sınırsal maliyetiyle vasıflandırılmaktadır.”*⁴

What Kahan refers to is the fact that business partners within a certain network prefer to rely on their mutual trust relationship than trusting the state legal system with providing the same trust relationship by logically conducted rules. It is more efficient and more effective in doing business than applying state law. Moreover network effects within a business community also enhances the relationship, which is most important economical actor in those businesses. Without a network and a trust relationship, it is highly inconvenient to enter in any business deals at all. Aviram has elucidated this by asserting that , “..., trust exists in this situation precisely because obligations are enforceable, not through recourse to law violence but through the power of the community.”⁵

The diamond industry can be used as an example whereby the diamond industry itself constitutes a closed community with its own legal normative framework. The closed nature of the community ensures not only the application of these particular norms but also guarantees the accountability for the application of these norms.

One has to note that business relationships, either within a certain branch or sector, or cross-sectoral relationships, are all based on a certain amount of trust as explained above. Without trust-relationships, business relationships cannot develop or be maintained. Moreover, one can even argue that trust as an element constitutes the primary essence of a legal system. A legal system’s purpose is to uphold trust in order to enable people to enter into (business) relationships hence it is the purpose of the state to ensure trust in (business) relations.

So, if we take the component of trust as the focal element in legal relations one can encounter the same trust in any kind of relations, the same goes for the establishment of (sub) legal system. Trust relationships are far more cost-efficient than relations based merely on state security.

Kahan’ın belirttiği şey, belirli bir ağ içindeki iş ortaklarının, devlet hukuk sistemine güvenmekten ve mantıksal olarak yürütülen kurullarla aynı güven ilişkisini sunmaktan çok karşılıklı güven ilişkisine güvenmeyi tercih etmeleri gerçeğidir. Bu iş hayatında devlet hukukunu uyulamaktan daha verimli ve etkilidir. Ayrıca, iş hayatındaki ağ etkileri aynı zamanda bu tarz işletmelerde en önemli ekonomik aktör olan ilişkiyi iyileştirmektedir. Ağ ve güven ilişkisi olmadan herhangi bir iş anlaşmasına girişmek son derece zahmetlidir.

Aviram, “... sorumluluğun, hukukun şiddetine başvurmak yerine, topluluğun gücü aracılığıyla uygulanabilir olduğu için, bu durumda kesin olarak güvenin var olduğunu”⁵ ileri sürerek bunu aydınlatmıştır.

Kendi yasal normatif çerçevesi ile kapalı bir topluluk oluşturduğu için elmas endüstrisi örnek verilebilir. Topluluğun kapalı doğası sadece belirli normların uygulanmasında değil, aynı zamanda bu normların uygulanmasının sorumluluğunu da garanti etmektedir.

Belli bir şube veya sektördeki ticari ilişkilerin veya sektörler arası ilişkilerin hepsinin yukarıda da açıklandığı gibi belirli bir güven düzeyine dayandığı unutulmamalıdır. Güven ilişkileri olmadan, iş ilişkileri gelişemez veya sürdürülemez. Dahası, bir unsur olarak güvenin bir hukuk sisteminin ana özünü oluşturduğu iddia edebilir. Yasal bir sistemin amacı, insanların (iş) ilişkilerine girmelerini sağlamak için güveni idame etmesidir; dolayısıyla devletin (iş) ilişkilerine güveni sağlaması amaçlanmaktadır.

Yani, eğer güven unsurunu hukuki ilişkilerde odak unsur olarak alırsak, bir kişi aynı güveni herhangi bir ilişkide görebilir ve böylece (alt) hukuk sisteminin kurulmasını da görebilir. Güven ilişkileri yalnızca devlet güvenliği temelli ilişkilerden çok daha az maliyetlidir.

Aviram’a göre “Ağlar genellikle çok etkili özel düzenleyicilerdir.”⁶ Çünkü “..., işlem maliyeti olmayan bir dünyada, özel hukuk sistemleri, geçici sözleşme yoluyla kendi-

FOOTNOTE

1 Ost and Van de Kerchove, *De La Pyramide Au Réseau?*

2 Aviram, ‘A Paradox of Spontaneous Formation’.
3 *Ibid.*, 5.

4 *Ibid.*, 89.

5 Aviram, ‘A Paradox of Spontaneous Formation’, 9.

6 *Ibid.*, 10.

7 *Ibid.*, 9.

8 *Ibid.*

According to Aviram “Networks are very often the most efficient private regulators.⁶ “ Because, “..., in a world with no transaction costs, private legal systems will form spontaneously, through ad hoc contracting. Of course, no such world exists. There are costs to identifying the most efficient regime and negotiating its terms with all stakeholders.”⁷

Hence decreasing transactions costs, is one of the main reasons why companies tend to lean more on social-legal systems which is based on their commonly shared values. This is why as Aviram claims “Scholars have recognized long ago that institutions form to reduce these transaction costs. Some institutions solve collective action problems by appointing an agent (e.g., a trade association) to act on their collective behalf (thus coordinating their actions); other institutions ensure the enforceability of the private regime (e.g., through mandatory arbitration);and others still cure or mitigate additional causes of transaction costs.”⁸

IV. CONCLUSION

Private Legal Systems is receiving much attention from legal scholarship lately. The reason is that due to globalization and increased professionalization ,existing values and norm within certain branches received a lot of attention. Business relationships are much more important than adjudication regulated by the state. Relationships lead to a vast area of web based normativity, as explained by Van Ost and Kerchove.

In contrary to a prior determined, calculative normative system, the scholarship of Private Legal Systems allows dispute resolution to be based on a-posterior logic instead of a-prior. The transparency of these systems enables the state to take control of customs and habits that are already taking place within certain sectors and branches. Moreover, it helps them to accommodate the solving of disputes based on that what is really taking place in the field, rather than adjudication based on a

liğinden oluşacaktır. Elbette böyle bir dünya yoktur. En etkin rejimi belirlemek ve tüm paydaşlarla şartlarını müzakere etmenin bedeli vardır.”⁷

Dolayısıyla işlem maliyetlerini düşürmek, şirketlerin ortak paylaşılan değerlerine dayanan sosyal hukuk sistemlerine daha fazla eğilim göstermelerinin ana nedenlerinden biridir. Bu yüzden Aviram “ Bilim İnsanlarının uzun zaman önce işlem maliyetlerini azaltmak için bu kurumları kabul ettiler. Bazı kurumlar, kolektif adına hareket etmek (dolayısıyla eylemlerini koordine etmek) için bir aracı (ör. Ticaret birliği) atayarak toplu eylem sorunlarını çözerler; diğer kurumlar özel rejimin uygulanabilirliğini sağlar (örneğin zorunlu tahkim yoluyla) ve diğerleri halen işlem maliyetlerinin ilave nedenlerini iyileştirmekte veya hafifletmekte olduklarını” iddia etmiştir.⁸

IV. SONUÇ

Özel Hukuk Sistemleri son zamanlarda hukuk camiasında büyük ilgi görmektedir. Bunun nedeni, küreselleşme ve artan profesyonelleşme nedeniyle, belirli dallardaki mevcut değerlerin ve normların fazla ilgi görmesidir. İş ilişkileri, devlet tarafından düzenlenen yargılamadan çok daha önemlidir. Van Ost ve Kerchove tarafından açıklandığı gibi ağ merkezli normatiflik daha geniş bir alanı etkiliyor.

Özel bir hukuk sistem görüşünü destekleyener, hesaplanmış bir normatif sistemin aksine, uyumsuzluk çözümlenmesinin apriori yerine bir a-posterior bir mantığa dayandırılmasına izin verir. Bu sistemlerin şeffaflığı, devletin belirli sektörler ve dallarda halihazırda gerçekleştirmekte olan teamül ve alışkanlıkları kontrol etmesini sağlar. Üstelik, belirli sektör veya topluluğun gerçekliği ile uyumsuz bir mantığa dayanan hükümden ziyade, alanda yaşananlara dayanan uyumsuzlukların çözümünü barındırmaya yardımcı olur.

Uyumsuzluğun çözümü kurumu olarak arabulucuğun

DİPNOT

1 François Ost/ Michel Van de Kerchove, De La Pyramide Au Réseau?: Pour Une Théorie Dialectique Du Droit, Publications des Facultes universitaires Saint-Louis Bruxelles, Bruxelles 2002

2 Amitai Aviram, "A Paradox of Spontaneous Formation: The Evolution of Private Legal Systems", Yale Law & Policy Review, 2004, C. 22, S. 1, ss.3-67.

3 Aviram, Paradox of Spontaneous Formation, s.5.

4 Aviram, Paradox of Spontaneous Formation, s.89.

5 Aviram, Paradox of Spontaneous Formation, s.9.

6 Aviram, Paradox of Spontaneous Formation, s.10.

7 Aviram, Paradox of Spontaneous Formation, s.9.

8 Aviram, Paradox of Spontaneous Formation, s.9

logic that does not match the reality of that particular sector or community.

The rise of dispute settlement institutions of mediation throughout the world and in particular in Turkey, can be explained by trying accommodate private legal systems. The recent effort of the Turkish State to boost and promote mediation as an alternative method of dispute settlement should be understood within this perspective. Mediation occurs along values and norms that both parties share within a certain sector or community. ■

dünyada ve özellikle Türkiye’de yükselmesi özel hukuk sistemlerinin yerleştirilmeye çalışılması ile izah edilebilir. Türk Devleti’nin uyuşmazlıkların çözümünde bir alternatif olarak arabulucuğu desteklemesi ve teşvik etmesi bu perspektifte anlaşılabilir. Arabuluculuk, her iki tarafın belirli bir sektörde veya toplulukta paylaştığı değerler ve normlar boyunca gerçekleşir. ■

BIBLIOGRAPHY

- Alejandro Portes**, "Social Capital: Its Origins and Applications in Modern Sociology", *Annual Review of Sociology*, C.24/1, California 1998
- Amitai Aviram**, "A Network Effects Analysis of Private Ordering", Berkeley Program in Law & Economics, Working Paper Series, C.80., California 2003
- Amitai Aviram**, "A Paradox of Spontaneous Formation: The Evolution of Private Legal Systems", *Yale Law & Policy Review*, C.1/68, New Haven 2004
- Amitai Aviram**, "Allocating Regulatory Resources", *Journal of Corporation Law*, C.37/4, Iowa City 2012
- Amitai Aviram**, "Regulation by Networks", *Brigham Young University Law Review*, C.2003, Provo 2003
- Avner Greif**, "Impersonal Exchange without Impartial Law: The Community Responsibility System", *Chicago Journal of International Law*, C.5/1, Chicago 2004
- Barak D. Richman**, "Ethnic Networks, Extralegal Certainty, and Globalisation: Peering into the Diamond Industry" (Last Access: 04.11.2017) https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=949467.
- Carol J. Greenhouse**, "Looking at Culture, Looking for Rules", *Man*, C.17/1, London 1982
- Dan M.Kahan**, "The Logic of Reciprocity: Trust, Collective Action, and Law", *Michigan Law Review*, C. 102/1, Michigan 2003
- François Ost/Michel Van de Kerchove**, *De La Pyramide Au Réseau?: Pour Une Théorie Dialectique Du Droit*, Publications des Facultes universitaires Saint-Louis Bruxelles, Bruxelles 2002
- Robert J. Sampson** "Linking the Micro-and Macrolevel Dimensions of Community Social Organization", *Social Forces*, C.70/1, Oxford 1991

KAYNAKÇA

- Alejandro Portes**, "Social Capital: Its Origins and Applications in Modern Sociology", *Annual Review of Sociology*, C.24/1, California 1998
- Amitai Aviram**, "A Network Effects Analysis of Private Ordering", Berkeley Program in Law & Economics, Working Paper Series, C.80., California 2003
- Amitai Aviram**, "A Paradox of Spontaneous Formation: The Evolution of Private Legal Systems", *Yale Law & Policy Review*, C.1/68, New Haven 2004
- Amitai Aviram**, "Allocating Regulatory Resources", *Journal of Corporation Law*, C.37/4, Iowa City 2012
- Amitai Aviram**, "Regulation by Networks", *Brigham Young University Law Review*, C.2003, Provo 2003
- Avner Greif**, "Impersonal Exchange without Impartial Law: The Community Responsibility System", *Chicago Journal of International Law*, C.5/1, Chicago 2004
- Barak D. Richman**, "Ethnic Networks, Extralegal Certainty, and Globalisation: Peering into the Diamond Industry" (Erişim Tarihi: 04.11.2017) https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=949467.
- Carol J. Greenhouse**, "Looking at Culture, Looking for Rules", *Man*, C.17/1, London 1982
- Dan M.Kahan**, "The Logic of Reciprocity: Trust, Collective Action, and Law", *Michigan Law Review*, C. 102/1, Michigan 2003
- François Ost/Michel Van de Kerchove**, *De La Pyramide Au Réseau?: Pour Une Théorie Dialectique Du Droit*, Publications des Facultes universitaires Saint-Louis Bruxelles, Bruxelles 2002
- Robert J. Sampson** "Linking the Micro-and Macrolevel Dimensions of Community Social Organization", *Social Forces*, C.70/1, Oxford 1991

Knowledge is the Key to Success

www.goksusafiisik.av.tr